

lánc vagy 12 dereglye kurta árbocain volt átvetve és tartotta a „Repülő Hidat”. Hogyan „repült” a híd? Igen egyszerűen. A pesti parton a két dereglye kormányosa balra nyomta a timonok rúdjaikat, tehát a timonok jobbra fordultak. A Repülő Hidat fogta a lánc, a timonokat nyomta a Duna árja. Nos: ebből minden jobb-fajta budai gimnazista azonnal megszerkesztheti azt az „erőparalellogrammát”, melynek egyik „összetevő”-je a lánc húzásának iránya, másik a víz nyomása a timonokra, eredője pedig az a nyomás, mely egy kisujj megmozdítása alatt valósággal átröpítette a pompás alkotmányt a budai partra. Ennél elmésebb, intelligensebb magyar fundálást képzelni sem lehet, hiszen Takáts Sándor nagyszerű írásai mutatták ki, hogy magyar faragó molnárok voltak a 17. század víziművesei. Hiszen — mint kimutatják — még a 18—19. sz.-ban is színmagyar víziművesek dolgoznak Budán, így Szárazajtai Nemes Ajtay János vízi ácsmester Ur, aki olyan pompás marhataposós víziemelő tornyot rak vala a pesti Leopold-uccai Serfőzőház számára, hogy *Domini* és *Nemetz* egyetemi professzorok dícsérik azt meg.

Nos: mikor később a nagy Hajóhíd megépült, ez a derék régi magyar „Repülő Híd” felkerült a mai Géza-utcahoz és a régi Bomba-térre — a mai Batthyány-térre, — röpítette a *paszszerosokat*, amint a „Les Passagers”-t hívták budai úkeink. 1793-ban még ott volt a vén „Repülő Híd”: pesti hídfőjénél állott a Mayerffy-féle serfőzőház későbbi telke, ott volt a zsindeyes, deszkás, épületfás tót tutajosok kikötője, a Fakereskedők Piac, a pesti ácsmesterek *Ácstelepe* és a Deszkások Piac. Ez a hely az 1793-i telekosztás után lett *Uj Város*, a *Leopold Hóstátja*, a Lipótváros magva.

Pest-Budának tehát a 18. sz. végén két hídja volt, az egyik a Hangli mellől a Budai kioszkhoz induló *Hajó Híd*, a másik az áthelyezett *Repülő Híd*, a „*Fliegende Brücke*”, vagyis a Margithíd nagyatyja.

Ami a *Böjtösök Tornya* meli, azt mi a Hévlíják *Cselebi* nevű török világjáró által említett budai torony helyes nevének tartjuk. Ki evett Budán „bütöst”? Nyilvánvalóan olyan katolikusok, akik Budán laktak. Vagyis katolikus *bosznák* és *arbanás*-ok, vagyis albánok. (*Bosnyák*: idétlen szó, a *Boszanác*-ot *pozanác*-nak ejtő bécsi nyelvből csúfította ide az a korszak, mely a szláv *ausztriáci*-ből *osztrák*-ot csinált. *Bosnyák* és *osztrák* kínai szavak a magyarul tudók számára, magyar ember azt *boszna* és *óstriai*-nak mondotta.) Ezek ottomán alattvalók lévén, katolikus létükre is katonáskodtak a török alatt. Mivel pedig a liberális török katolikust, luteránost, kálomistát egyképpen megtűrt Budán, alkalmasint a bosznák Tornyát nevezi Hévlíját Effendin Savanyú Ételt Evők Tornyának. Ez a savanyú étel alkalmasint a pénteknap ős *cibereleves*, az erdélyi, rác, moldovavidéki *vraga*. Hiszen varjúban is van pápista és kálomista varjú: a pápista sosem eszik húst, tehát pénteknapon is böjtössel él, a kálomista varjú sose böjtöl, tehát pénteken is megeszi a húst. Így — hisszük — a budai *boszna* is „Büjtös Ételt”-éről volt nevezetes a derék mozlím testvér előtt.

Egyik mészárosokmányban II. Ulászló igen megdicséri a budai mészárosmestereket, hogy 1514 nyarán Buda falairól — vagy falai alól — elverték Dózsa kurucait.

Igen ám, de a mai Szentháromság-utca 1514-ben Mészárosok-utcaja. A végén ott volt egy torony, a „Völag”, vagyis a későbbi Generálisok Kaszálója, a Vérmező felett.

Az egész világon mindenütt minden városi torony a céheké. Buda városi tornyainak nevei ismeretlenek. Minden torony a céh fertálya közelében van. A Mészáros Fertálya a Mészáros-utca. 1686 után is az a neve. 1514-ből itt kell keresnünk a Mészárosok Tornyát. Az ilyen torony gondozója mindig a céh oltáros mestere, mert a torony a céhi pátronus szent nevét viseli. 1514-ben Iródiák Miklós Mester a céh oltáros mestere. 1514 és 1529 között a céh rengeteget építkezik. Budán: követ, meszet, ácsot fizet. Alkalmasint tornyát építtette át újmódi kerekfalpú talián bastione-ra, amit Budán bástyának ejt a magyar és *Pastey*-nak a tájes.

Nagyon gyanus, hogy Keresztelő Szent János Tornyá volt a budai mészárosmesterek tornya neve.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Pest-Buda régi repülőhidjai, a Böjtöst Evők Tornya és a Mészárosok Tornya

Bél Mátyás híres könyvében látható a 18. század elejéről való Pest és Buda „Repülő Hidja”, a „*Pons Volabilis*”, melyről sokat írtak a pest-budai városi história művelői, mivel-tával azonban ninesenek tisztában. A pesti és budai mészáros céhek céhládáinak irattáráról a napokban megjelenő kötet, valamint a pesti serfőző céh történetét tárgyaló másik kötet sok adatot tartalmaz a Repülő Hídról.

Ez két hatalmas nagy dereglyére szerelt talpas hídlás volt. Mindkét dereglye farán hatalmas kormánylapát, vagyis *timon* volt: olyan, mint a régi gabonaúszató hajóké. A „Repülő Híd” pesti hídjának feje a mai Irányi Dániel-utca fölött volt, budai hídféje az Erzsébet-híd fölött állott. A Duna közepén, körülbelül a mai Vigadó alatt hatalmas vasmaeska tartott egy irgalmatlan hosszú láncot. A

Budai Város

1931. 11. 14